

GUIDE TIL BASISTØJ

Når I var deltager på markeder, forsøger vi at rette os ind efter den pågældende periode; vi tilstræber at se så autentiske ud som muligt, dvs. vi stiller ikke i vikingtøj på et middelaldermarked og omvendt. Heldigvis er vi omrejsende lejesvende, og "i middelalderen" giver det os lidt friere rammer, så vi kan bære mange typer af tøj og til en vis grad også finere stoffer end en almindelig borger kunne få fat i dengang – vi har jo plyndret de faldne på slagmarken efter træfningerne. Vores vikingtøj må imidlertid nok regnes for højstatus, for de fund, vi har at gå efter, er i hovedparten fra gravlægninger af samfundets elite. Den almindelige viking har næppe båret ret meget hør, og slet ikke silke!

Der er nogen tommelfingerregler, som gælder for påklædningen i hele tidsperioden fra omkr. år 750 – 1300:

- Undgå rene, skarpe farver som postkasserød, kongebå, og kulsort. Det er farver, som krævede indfarvning med importerede farvestoffer (Cochenille og indigo), og var for samfundets allerøverste elite – nok alligevel over vores niveau...
- Gifte og/eller anstændige frie kvinder bærer hovedtøj (nævnes gentagne gange i Rigsþula)
I middelalderen er håret endda fuldstændig dækket.
Se mere: <http://www.dragt.dk/assets/PDF-filer/dragtjournalen3.pdf>
- Anstændige, frie mennesker har lange ærmer, og ikke store halsåbninger – heller ikke, når det er 30° i skyggen! (Njals saga + Rigsþula + Flateyjarbók)
Se mere: <http://historienet.dk/else-christensen-henrik-elling/vikingerne-doede-unge>
- Anvendelsen af smykker er meget tidsspecifik – og man brugte ikke hårelastikker eller armbåndsure. (Man brugte heller ikke briller, men den bliver vi nok nødt til at se igennem fingre med)
- Pelskanter anvendtes stort set kun på beklædningsgenstande som også var foret med pels.
- Læderbælter og -tasker (som vi alle render rundt med) blev i virkeligheden kun brugt af mænd. Kvinder brugte snoede/flettede/vævede bælter og stofpunge, hvis de overhovedet brugte noget.
- Halsdisser er praktiske, men udokumenterede.
- Strik kom først til landet senere i middelalderen, og man hækede ikke.

Og så er det ALTID smart at spørge gruppen til råds før man investerer en formue i udstyr – Det er så ærgerligt at få lavet noget, som kun er næsten rigtigt!

Fortsættes.....

KVINDERS BASISUDSTYR

Når du først har det, kan du altid supplere op med mere tidsspecifikke tøjdele!

Vigtigst er yderkjolen af uld. Den kan være kipervævet, lærredsvævet eller vadmel. Den når til lige over jorden, og har faconsyede, smalle ærmer. (fundsted: Hedeby) Den er gangbar fra sidste halvdel af vikingetiden og ind i starten af middelalderen. De indsatte kiler, som giver vidden, har samme farve som resten af kjolen.

Under kjolen bæres en særk af afbleget hør eller evt. af ufarvet uldmusselin. Mange vil foretrække at have hør inderst.

Et trekantet tørklæde af hør kan bruges både i vikingetid og middelalder.

Bælte, det behøver ikke være andet end en snor.

Korte læderstøvler - er det varmt, kan man gå med bare tæer. Gummisål accepteres, da sliddet ellers vil være alt for stort, og uden vil skoene være frygteligt glatte i vådt græs. Hudskoene hører til i jernalderen, og må betragtes som en nødløsning.

På kølige/fugtige dage er det rigtig rart med en kappe af kraftig uld, evt. med foer.

En hætte er også rigtig rar at have, hvis den ikke har lang strud, kan den bruges i alle tider; den længste strud, der er fundet fra vikingetid, er kun en lille "snup" på få cm! MEN vær opmærksom på, at det i virkeligheden er herretøj. De første lune hætter til kvinder dukker først op fra ca. 1350, og har knapper ned foran.

MÆNDS BASISUDSTYR

Når du først har det, kan du altid supplere op med mere tidsspecifikke tøjdele!

Inderst en særk af hør. Den skal minimum dække ballerne.

Bukserne er af uld – vadmél, kipervævet, krystalkiper eller lærredsvævet. Mønsteret er Damendorf eller Thorsbjerg.

Koften er af uld – vadmél, kipervævet, krystalkiper eller lærredsvævet. Undgå for meget pynt, hvis den skal kunne bruges all-round. Længden er ca. til midt på lårene.

Bælte, det behøver ikke være andet end en snor.

Korte læderstøvler - er det varmt, kan man gå med bare tæer. Gummisål accepteres, da sliddet ellers vil være alt for stort, og uden vil skoene være frygteligt glatte i vådt græs. Hudskoene hører til i jernalderen, og må betragtes som en nødløsning.

På kølige/fugtige dage er det rigtig rart med en kappe af kraftig uld, evt. med foer.

En hætte er også rigtig rar at have, hvis den ikke har strud, kan den bruges i alle tider.

HVAD HØRER HJEMME HVORNÅR?

ml. år 750 og 1300

DRAGTDEL

VIKINGETID MIDDELALDER

Kvinder:

Særk	X	X
Uldkjole m. lange ærmer (men vær obs. på snittet)	X	X
Overkjole af uld m. korte ærmer		X
Selekjole af uld	X	
Tørklæde, York-kyse (håret er synligt)	X	
Tørklæde, konehue, slør (håret er dækket)		X
Bælte	X	X
Hudsko	X	
Korte støvler	X	X
Sokker, nålbundne	X	X
Kappe	X	X
Sjal	X	X
Ulden frakke	X	
Ørenringe		
Armbånd	X	
Halskæder med perler og bling	X	
Enkle halskæder, f.eks. et kors, hos eliten		X
Fingerringe	X	X

MÆND:

VIKINGETID MIDDELALDER

Særk	X	X
Uldkofte m. lange ærmer	X	X
Knælang uldkofte med mange kiler		X
Broger i Damendorf- eller Thorsbjergsnit	X	X
Rus-bukser (pludderbukser)	X	
Hørbroger og hoseben		X
Benvikler	X	
Nålbundne sokker	X	X
Hudsko	X	
Korte støvler	X	X
Nålbundne sokker	X	X
Hætte	X	X
Hætte med strud		X
Læderbælte	X	X
Kappe	X	X
Slag	X	
Armbånd og halskæder	X	
Fingerringe	X	X
Rundpuld det tætsiddende uld- eller skindhue	X	
Sjove hatte, f.eks. Robin Hood-hat		X

Fin side med forklaringer og eksempler på dragter fra vikingetid og middelalder:

<http://www.alternativ.se/histvarld/draekter/vkvinna/index.html>:

Værd at vide om vikingetiden generelt:

<http://natmus.dk/historisk-viden/danmark/oldtid-indtil-aar-1050/vikingetiden-800-1050/>

Osebergskibet:

<http://www.forest.gen.nz/Medieval/articles/Oseberg/textiles/TEXTILE.HTM>

Syning og sting fra vikingtid/middelalder:

<https://docs.google.com/file/d/0B-CfAAGDbh8EYmQ4OGI2OGItMjQ2ZS00NWRiLWI5NDgtODk4ZDY0NGZlMjll/edit>

En masse om nålbinding:

<http://naalebinding.blogspot.dk/search/label/York%20stinget>

Mange fine info:

<http://www.denrenemiddelalder.dk/side32.html>

Mænds tøj i den helt tidlige middelalder:

http://www.vikingage.org/wiki/index.php?title=Square_Neck_Tunics

Charlotte Rimstads afhandling:

<http://www.dragt.dk/assets/PDF-filer/VikingeriUldogGuld1.pdf>

Andre gode links:

<http://www.cs.vassar.edu/~capriest/vikresource.html>

<http://www.vikingage.org/wiki/wiki/Clothing>